

МОНАСТИРСЬКИЙ Зеновій Ярославович

Випускник
факультету автоматики
(1974)

Завідувач відділу електричних
і магнітних вимірювань Інституту
електродинаміки Національної
академії наук України

Доктор технічних наук

Народився 18 квітня 1952 р. в с. Киданові Буцацького району Тернопільської області у селянській сім'ї. Важка колгоспна праця далася взнаки як батькові, так і матері — обоє завчасно втратили здоров'я. Тому після закінчення восьмирічки у рідному селі віддали сина у школу-інтернат с. Коропця сусіднього Монастирського району. В дев'ятому — десятому класах Зеновій посідав призові місця на обласних учнівських олімпіадах з фізики, математики, астрономії. Завдяки цьому був запрошений на навчання до львівських і київських вишів. Обрав спеціальність «Інформаційно-вимірювальна техніка» Львівського політехнічного інституту. Лекції читали надзвичайно ерудовані викладачі, такі як ректор М. О. Гаврилюк, «ще польський» доц. В. О. Кочан та ін. Практичні та лабораторні заняття проводили молоді асистенти — Орест Івахів, Володимир Зорій, Орест Чайковський та Андрій Серкіз, які були «заражені» духом шестидесятиництва. Отримував Ленінську стипендію. За сумісництвом працював у науково-дослідній лабораторії. На третьому курсі інституту втратив батька, а через два роки — матір.

Після закінчення в 1974 р. Львівської політехніки був направлений на посаду інженера в науково-дослідну лабораторію при кафедрі інформаційно-вимірювальної техніки. За три роки роботи мав уже більше трьох десятків наукових праць, серед яких третина — свідоцтва на винаходи. З цим здобутком в 1977 р. вступив до аспірантури Інституту електродинаміки НАН України, де завідувачем відділу електричних і магнітних вимірювань був на той час акад. Ф. Б. Гриневич.

Основний напрям наукових досліджень — покращення метрологічних характеристик приладів і методів вимірювання параметрів електричного імідансу. Тема кандидатської дисертації (1981) була пов'язана з використанням цих методів для вимірювання температури та рівня криогенних рідин. Розроблені ним ємнісні рівнеміри скраплених водню та кисню використовувалися для контролю заправки паливом космічних комплексів «Енергія-Буран» (1981–1989). Впроваджені у рівнемірах методи автоматичного налаштування (самоналаштування) та метрологічної самоперевірки суттєво зменшували час готовності ракети-носія до старту, тому заявлені винаходи на цю тему мали гриф таємності. Докторська дисертація (2005) була присвячена підвищенню точнос-

ті вимірювання в умовах дії на вимірювальний пристрій кількох різномірних груп впливних факторів. Для таких пристроїв увів термін «поліінваріантні».

У 2007 р. змінив на посаді завідувача відділу свого вчителя — акад. Ф. Б. Гриневича, де продовжував його науковий напрям з автоматизації складних вимірювальних процесів. Результати цієї роботи викладено у монографії «Варіаційні методи підвищення точності вимірювачів імідансу» (2015), у якій доведено можливість автоматичного вимірювання параметрів імідансу з точністю державних первинних еталонів.

У 1991 р. заснував та очолює світлотехнічне підприємство, яке невдовзі стало групою компаній «Елотек», — одним із найбільших світлотехнічних об'єднань України. Серед досягнень: освітлення сотень виробничих, спортивних і торговельних приміщень, зокрема мережі гіпермаркетів «Епіцентр»; архітектурне підсвічування таких знакових об'єктів у м. Києві, як Монумент Незалежності, пішоходна зона вулиці Хрещатик, Маріїнський палац, Національна опера України імені Тараса Шевченка, Свято-Михайлівський Золотоверхий собор, мости через р. Дніпро, Арка Дружби Народів та ін. У 2006 р. вперше в Україні для підсвічування мостів та оперного театру були використані спеціально сконструйовані та виготовлені світлодіодні освітлювальні прилади.

Був членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій за спеціальністю «Світлотехніка та джерела світла» при ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, членом редколегії та постійним автором журналу «Світлолюкс».

Після рейдерського захоплення і доведення до банкрутства групи компаній «Елотек» у 2012 р. під назвою «Світлотек» створив нове підприємство з виробництва світлодіодних приладів, яке за неповних чотири роки увійшло до списку лідерів світлотехнічного ринку України.

Є членом редколегії журналу «Технічна електродинаміка» та заступником голови спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій при Інституті електродинаміки НАН України. Автор понад 150 наукових праць, серед яких близько 40 винаходів та монографія.

Одружений. Дружина, Ольга Володимирівна, — випускниця ЛМІ, працює санітарним лікарем. Подружжя виховало синів Ярослава і Тараса, які продовжують справу батька у галузі світлотехніки.